

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrť leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Rojaki!

Mi zastopniki slovenskega naroda v štajarskem deželnem zboru vložili smo v seji dne 15. maja l. 1899 najodločnejši protest zoper postopanje nemške večine deželnega zbora, ki vneto podpira s pristransko porabo deželnih sredstev, h katerim pa morajo prilagati tudi slovenski davkoplačevalci, za agresivne nemško-nacionalne namene premišljeno zasnovano germanizacijo dežele, ter smo izjavili, da nam nikakor ni več mogoče, se daljnega posvetovanja deželnega zbora udeleževati.

Nemška nacionalna večina deželnega zbora postaja v svojem postopanju zoper skoz in skoz zmerno, popolnoma v mejah postave delujočo slovensko manjšino, vedno brezobzirnejša in nestrpilnejša. Ona kaže konsekvenco, da slovenskemu narodu ne pripozna tudi najbolj potrebnih pogojev za njegov kulturni in gospodarski obstanek.

Deželni odbor vodi upravo dežele, ne da bi jemal potreben ozir na neogibne potrebščine slovenskega prebivalstva.

Za Spodnje Štajarsko, kjer zahteva služba sama znanje slovenskega jezika, nastavljajo se uradniki, kateri jezika, ki ga govori ljudstvo, niso zmožni. Za deželno sadjerejsko in vinorejsko šolo v Mariboru pridobili so se na pr. učitelji iz Prusije; domači prosilci pa so se prezrli, ako-ravno so izkazali večjo sposobnost in pa boljše strokovno izobrazbo.

Slovenski rod velja kot vzrok za izključenje pri oddaji deželnih služb; deželne službe videti so, kakor da so izključljivo prihranjena posest nemškim sodeželanom.

Naši dijaki so izključeni od vseh štipendij, katere ima podeliti deželni odbor.

Vsi od dežele vzdrževani višji izobraževalni zavodi so izključno nemški; celo z ljudsko šolo, ki je namenjena za izobrazbo slovenskega prebivalstva, se ravna kakor s pastorko, in to mora nezasluzeno čutiti tudi učiteljsko osebje, delujoče na teh šolah, kakor se je to neoporekljivo pokazalo pri novem postavljanju

šol v plačilne razrede povodom urejevanja učiteljskih plač.

V gospodarskem oziru se Spodnja Štajerska na obžalovanja vreden način zanemarija, posebno glede reguliranja rek in potočkov, kakor tudi glede cest. Celó pri dovoljevanju brezobrestnih posojil, kakor pri razdelitvi američanskega trsojva začenja se uporabljati princip, da se nemško mislečim prebivalcem mest in trgov, celo takim, ki so premožni, daje prednost na škodo v resnici bedo trpečega slovenskega kmetkega prebivalstva.

Naša beseda se v deželnem zboru ne posluša; naši predlogi, ki jih stavimo v korist svojih volilcev in svojega naroda, se proti vsakemu parlamentarnemu običaju ne pustijo niti do posvetovanja, ali se pa kar brezobzirno preglasujejo. Mi smo n. pr. opazili, da je v deželi nič manj kot 19 nemških meščanskih šol, katere stanejo deželo na leto okroglo 280 000 kron, da se temu nasproti ne nahaja v deželi niti edna slovenska meščanska šola! Ko smo, da bi se odpravila ta krivica, stavili predlog, naj se osnuje meščanska šola s slovenskim učnim jezikom v St. Jurju ob juž. žel., odklonil se je ta predlog a limine z zasmehujočimi medklci.

Naša šolska beda temelji glavno na nestošni sestavi dež. šolskega sveta. Tukaj odločujejo o slovenski šoli in njenih potrebah in interesih možje, ki že vsled svojega političnega in narodnega mišljenja za to šolo imajo vse drugo kakor zanimanje in ljubezen. Naš predlog, da se deželni šolski svet reformira po zgledu češkega in tirolskega, tako, da bi se slovenskemu narodu podelil primeren vpliv na njegovo šolstvo, ni prišel niti do obravnavanja v deželnem zboru; kajti referent šolskega odseka, kateri pa je itak imel nalogo predlagati, naj se predlog odkloni, je takrat ko bi se imelo o tem predlogu obravnavati, nenadoma izginil ter se od leta 1898. s svojim referatom ni več prikazal.

Deželni red in deželni volilni red, ki ga imamo še iz prvih časov ustavnega življenja, in ki zahteva nujno v vseh točkah teme-

ljite spremembe, zadržuje nezaslišane krivice zoper slovenski narod na Štajarskem; zadržuje določbe, po katerih n. pr. pride v nemški mestni skupini Murau na 4471 prebivalcev že eden poslanec; v nemškem volilnem okraju Irduing, Gröbming, Schladming na 15.933 prebivalcev ravno tako eden poslanec; na Spodnjem Štajarskem pa n. pr. v slovenskem kmečkem volilnem okraju celjskem šele na 61.661 prebivalcev tudi le eden poslanec. Tako pride, da Slovencev na Štajarskem števi 400.480 prebivalcev imajo od 60 izvoljenih deželnih poslancev samo osem, Nemci pa števi 847.923 prebivalcev pa 52.

Da bi se vsaj deloma že vendar enkrat to nezaslišano razmerje popravilo, stavili smo predlog, katerega namen je bil doseči pravičnejšo razdelitev mandatov deželnih poslancev in pa spremembo deželnega reda, ki bi slovenskemu narodu postavila zagotovila zastop v deželnem odboru. Preko tega predloga prestopila je nemško-narodna večina na dnevni red. Zato pa se trudi ista reforma volilnega reda doznati, katera ne samo, da ne bi ljudstvu, katero plačuje denarni in krvni davek, dajala zastopstva, ampak katera naj bi mali nemški kateri zagotovila nadvlado za nepregledno dobo, slovenskemu narodu pa odvzela vsako hudo, da bi kdaj mogel zadobiti toliko zastopnikov v deželnem zboru, kakor mu jih gre vsled njegovega števila in njegovih davkov. — Na eni strani ta nepravilnost in to brezobzirno postopanje zoper slovenski narod od strani deželnega odbora in nemško-nacionalne večine deželnega zbora, katera se je tako daleč spozabila, da je, ko so se čitale interpelacije v slovenskem jeziku, ko so se začele slovenske besede, jezik edne tretjine prebivalcev dežele, se razpršila, kakor od strahu pregnana mož za možem iz deželne zbornice; na drugi strani pa, ker smo opazili, da deželna vlada mirno gleda, kako se krajšajo lojalnemu slovenskemu narodu od dne do dne pravice in postave; kako se slovenski narod materijsko, politično in gospodarsko odriva in stiska, zavalda nam je prepričanje, da morajo Slovenci opustiti vsak up, da bi se kdaj proti njim pravično postopalo v Gradcu; prepričanje, da bi pod takimi obatoje-

LISTEK.

Cene raznim živilom v Celju v 16. stoletju.

(Priročil p. V. Šmid.)

V svoji zanimivi knjigi „Primus Trubers Briefe“, Tübingen 1897, nam podaja na str. 15 in nasl. bivši protestantski župnik v Ljubljani in Celju dr. Teodor Elze izkaz dohodkov, katere je imel Trubar kot kaplan pri beneficiji sv. Makl-milijana v Celju. To kaplanijo je bilo ustanovilo celjsko mesto. Trubar je sestavil omenjeni izkaz vsled zahtevanja štajarskih deželnih stanov. Opisal je natanko vse svoje dohodke in povsod prijavil ceno, koliko je stvar veljala v tedanjem denarju. Izkaz je pisan sicer v Ljubljani dne 12. novembra 1543, kjer je bil ob ednem Trubar kanonik in slovenski pridigar v stolni cerkvi,

toda žitne in vinske mere so navedene one, ki so se rabile v Celju.

Kar se tiče mere za suhe stvari, so imeli Celjani svojo „celjsko mero“, ki je imela štiri celjske mernike; celjska mera je držala ravno toliko kakor ljubljanski stár, ki je imel tudi štiri polovice ali mernike, vsaka polovica pa tri mere.

Denarja so razločevali v 16. stoletju več vrst. Splošno v veljavi je bil goldinar renske veljave, ki je imel 60 krajcarjev; eden krajcar si lahko izmenjal za štiri penenze in za eden penez si dobil dva vinarja. Rabili so pa poleg tega tudi še šiling penezov, ki je imel trideset penezov. Funt penezov je bil eden. goldinar renske veljave.

Celjska mera pšenice (ali ljubljanski stár) je veljala l. 1543 v Celju 10 krajcarjev, dva peneza in eden vinar, mera rži pa osem krajcarjev in dva peneza. Oves so plačevali po pet kr.

ednem penezu, proso pa po štiri kr. ednem penezu mero.

Vino in druge tekočine so merili na vedra in sicer na takrat in še dolgo potem po vsem Spod. Štajarskem navadno celjsko vedro, ki je l. 1543 držalo 12 bokalov. To celjsko vedro je bilo znatno manjše od dunajskega vedra, kajti deset celjskih veder je šlo na dunajsko štiri vedra in 27 bokalov; dunajsko je bilo torej približno trikrat večje od celjskega. Dunajsko vedro vina je veljalo eden šiling penezov, to je trideset penezov ali sedem krajcarjev in dva peneza.

Kar je prediva dobil, je računal Trubar dve povedi po pet penezov; kozliček je veljal deset penezov ali dva krajcarja in dva peneza. Kapun je bil po krajcarju, kokoš se je dobila za dva peneza, jajo se je pa dobilo deset za eden penez.

Stanoval je Trubar v svoji hišici (Stöckl am Platz) na sedanjem cesarju Jožefa trgu, katero je cenil na 50 gl. renske veljave.

čimi razmerami daljna naša udeležba pri razpravah deželnega zbora štajarskega bila ne samo brezuspešna in brez vsake koristi, ampak da bi bila zoper čast slovenskega naroda!

To so bili torej vzroki, kateri so nas siliili, da smo opustili svoje daljno sodelovanje v deželnem zboru štajarskem.

V Mariboru, dne 27. sušca 1900.

Dr. Ivan Dečko, dr. Fran Jurtela, Fran Robič,
dr. Josip Sernec, Ivan Vošnjak, Jožef Žičkar,
dr. Fran Rosina, Miha Lendovšek.

Celjske in štajarske novice.

(Razsodba) na prvi strani v zadnji „Do movini“ je bila najboljši dokaz o zmožnosti slovenskega uradovanja pri naših sodiščih. Mi nismo smeli na izročeni nam razsodbi ničesar preminjati, zato pa tudi večina bralcev ni vedela, ali je v razsodbi obsodba ali — oprostitev.

(Delavsko podporno društvo v Celju) sklicuje Cvetno nedeljo, t. j. 8. t. m. ob 3. uri popoldne v „Narodnem domu“ svoj redni občni zbor. Dnevni red: Pozdrav predsednika; poročilo tajnika; poročilo blagajnika; poročilo gostiln. odseka; volitev novega odbora in slučajnosti. Vabijo se vsi člani posebno pa tisti, ki so med letom ugovarjali glede podpore itd. da izrazijo svoja mnenja.

(„Doktor Blažič“.) Predstava zadnjo nedeljo je morala vsakogar zadovoljiti. Že dolgo se ni igralo tako točno. Vloge so bile premišljeno razdeljene med najboljše diletante in nove moči so nastopile. Naslovno ulogo je igral gosp. Čopelj. Pogodil je značaj vestnega zdravnika, dobrega očeta in blagega prijatelja vrlo dobro. Maska ga sicer ni delala simpatičnega, žel pa je za igranje obilo zaslužnega priznanja. Trgovca Zlatkota je predstavljala gosp. Meh. Mlademu, krepkemu človeku je težko igrati otročje veselega starca, vendar je bilo občinstvo z g. M. popolnem zadovoljno. Videti je bilo, da se je trudil svojo vlogo kar najbolje rešiti, in upati smemo, da bo v pripravnih vlogah v našem gledališču prav uporabna moč. Nad vse je ngajal g. dr. Ravnihar kot Suhodolski. Bil je res ljubezniv aristokrat. Težko bi ga bil v igri kedo drugi dosegel. Gospica Baševa je v ulogi baronice pokazala zopet, da je nedosežna diletantka. Saj jo je pa tudi občinstvo ves čas odlikovalo z viharnim ploskanjem. Ljubka Zorka je bila gospica Filipičeva. Gladko ji je tekel govor, morebiti včasih nekoliko prehitro. Kretanje se je popolnem zlagalo z značajem Zorke, ki postane srečna z Vrličem, četudi ni medicince. Gospa Kalanova (Blagota) in gospa Boceva (Marijana), priznana vrli igralki, sta svoji vlogi povsem častno rešili. Boljšega Muhoviča „takozvanega kočijaža“ in „akcizestenta“ Blažičevega, kakor je bil g. Perdan, si želeli ne moremo. Njega je preganjal „pasji strah“, občinstvo pa je uživalo, pa ne samo „takozvano“. G. Salmič je vaju, da se mu občinstvo smeje, in naj nastopi tudi v resni vlogi. Zato mu pa ni bilo videti veliko mar, da je iz Vrliča, plahega ljubimca, napravil malo karikaturo. Manjše vloge so bile v rokah gđ. Ulašičeve (Ivanka), gđ. Dobrškove (Ana), g. Rebeka (Trdič) in g. Dobrška (Tine); igranje njihovo moramo vseskozi pohvaliti. — Prestava je trajala do polnoči. Začela se je pozno in presledki so bili dolgi. Res so presledki mučni ali opravičiti se dajo s tem, da se na našem odru premembe ne morejo tako hitro izvršiti kakor v gledališčih, kjer je zato dovolj priprav in potrebnega osobja — vendar smemo tudi tu pričakovati napredka. Za to igro je že bil odbor preskrbel več novih kulis, ki jih je prav okusno izdelal g. Veble v Ljubljani. Prihodnja predstava „Lumpaci Vagabundi“ se vrši v nedeljo 8. t. m. Ker se potem predstave za več časa odlože, je pričakovati, da bo dvorana „Nar. doma“ zopet polna zabave željnega občinstva.

(Veseli v prid Prešernovemu spomeniku) priredi celjska čitalnica v zvezi z ostalimi narodnimi društvi v Celju enkrat meseca majnika t. l.

(Proti naši trgovski zadrugi „Merkur“) so se oglašili tudi dunajski trgovci, seveda naprošeni po „zadovoljnih“ celjskih trgovcev Rakuschu in Radakovitu. Protest dunajske trgovske zbornice je bil oster in zasojen, vendar se

ni porušil zaradi tega niti eden kamen — pri zgradbi „Merkurjevih“ prostorov.

Zaplenjeno!

(Suvati na ulici je dovoljeno.) Celjski kavarar Hausbaum je na dan prihoda Čehov prežal po ulicah ter sunil dr. Pikla, v drugi ulici zopet pravnik Mežo ter spremljal svoje surovo početje z zasmehovanjem in surovimi opazkami. Sodišče pa ga je popolnoma oprostilo, ker je zagovornik dr. Mravljak trdil, da se v večjih mestih — še čisto drugače suvajo po ulicah. Kmalu nas bodo smeli nemški neotesanci kar podirati po ulicah.

(Deželni zbor štajarski.) V seji dne 29. m. m. je interpeliral poslanec Kurz zaradi bivšega deželnega poslca in ravnatelja Sahnerja, kateremu je učitelj Kokalj sodnijsko dokazal nemoralno in pohujšljivo življenje. Predložilo se je več prošelj za dovolitev zvišanih občinskih doklad. V seji dne 30. m. m. so podali konzerativni poslanci predlog za premembo volilnega reda, vsled katerega naj bi tudi davkoplačevalci pod 6 gld. imeli volilno pravico za deželni zbor v posebni kuriji. Razpravljalo se je zopet o raznih peticijah za zvišanje občinskih doklad, o uvrstitvi okrajnih cest iz II. v I. razred. Prošnji Antona Munda in Valentina Štolcerja za podporo se izročite finančnemu odseku.

(Duhovniške premembe.) Č. g. Josip Žičkar, župnik na Vidmu, je imenovan dekanom ravnatom. Provizorja sta postala kaplana č. g. Fran Gartner v Ormožu in Fran Trop v Vitanju. Zopet kaplanom nameščen je na Vidmu ondotni provizor č. g. Jos. Ščibar. — Razpisana je župnija Vitanje (patronat nadžupnija Šmartno pri Slov. Gradcu) do 7. maja t. l.

(Imenovanje.) G. Rafael Krusič, orožniški stražmojster na Planini, je imenovan rečnim nadzornikom za Štajarsko.

(Obletnico zmage pri Novari.) Naš mariborski pešpolk št. 47, prej Kinsky, sedaj Beck imenovan, je slovesno proslavil v svoji garniziji dne 23. m. m. 51letnico slavne zmage pri Novari, kjer je 15.000 Avstrijcev, med njimi tudi omenjeni naš polk, sijajno premagalo nad 60.000 Piemontezov.

(Promocija.) Včeraj je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava graški avskultant g. Fran Lulek, sin višjega sodnega svetnika.

(Ceste v Savinski dolini.) Štajarski deželni zbor je prevzel okrajno cesto II. razreda v okraju šoštanjskem od postaje Rečica na Paki skozi Mozirje in Gornjigrad do Črničva na kranjski meji v kategorijo okrajnih cest I. razreda pod pogojem, da prevzame in popravi gornjegrajski okrajni zastop čisto Ljubno-Lučo Solčava kot okrajno cesto II. razreda. Istočasno je deželni odbor opravičen, da odpiše dolg gornjegrajskemu okraju 3000 gld. ter mu dani 1500 gld. deželne podpore, če izpolni gornje pogoje.

(Bratno društvo na Frankolovem) priredi v nedeljo dne 8. aprila t. l. po večernicah v šolskih prostorih društveno zborovanje, pri kojem bo govoril potovalni učitelj g. Ivan Belč o sad-

jarstvu in vinarstvu. K prav obilni udeležbi vabi tem potom predsednik.

(Načelnik slovenjebistrškega krajnega šolskega sveta) je postal Italijan Versolati, ki je prisegel, skrbeti za nemški duh v šoli.

(V smrtni nevarnosti) se je nahajal dne 21. t. m. 50letni posestnik Martin Slovenec od Sv. Lenarta pri Brežicah. Blizu Rake na Kranjskem je na vozu zaspal in konja sta zalila z vozom v Krko. V zadnjem trenutku so Slovence sicer rešili, konja pa sta utonila.

(Utonil je) v Sotli blizu Klenovca Florjan Vrhovnik. V Rogatcu se je napil poprej šprita. (Državna podpora za Haločane) ne znaša 60.000 gld., kakor smo zadnjič poročali, temveč 60.000 kron. Tudi to bi bilo nekaj, če se pravično in takoj razdeli.

(Poučni tečaj na mariborski vinorejski šoli.) Od 5. — 17. m. m. se je vršil na mariborski vinorejski šoli praktičen tečaj o vinarstvu in sadjarstvu. Obiskovalo ga je nad 30 Slovencev in samo štirje Nemci. In vendar je bil razven vinarskega ponka ves ostali pouk nemški, a to še celó v nerazumnem pruskem narečju. Tudi točka k abstinenci naših poslancev!

(Cesarjev spomenik) so postavili v novem drevoredu v Mariboru. Nemški listi nočejo ničesar o tem omeniti, tudi slovesnega odkritja ne bo, ker so Mariboržani preveč zaljubljeni v Bismarckovo ulico.

(Tretja gimnazija v Gradcu.) Graški občinski svet si prizadeva doseči, da se ustanovi za levi murski breg višja gimnazija, ki bi bila tretja v Gradcu.

(Patrijotični Nemci.) Nemški deželni poslanec Walz je demonstrativno obsedel, ko se je pri otvoritvi deželnega zbora zaklicalo „hoch“ cesarju. Katoliški poslanci so zaradi tega škandala vložili interpelacijo, toda deželni glavar je zadevo tako zadušil, da se interpelacija ni prečitala. Mi se zaradi nepatrijotičnega vedenja nemških poslancev ne bomo razgrevali. Če ne pričakuje deželni glavar in deželna vlada ničesar opasnega od enakih demonstracij, nam tudi ne bodo škodovala.

Dopisi.

Iz Slov. goric. (Streljanje proti toči.) Že mnogo let bila je navada po naših Slov. goricah ob bližajoči se nevihti, da so tu pa tam nekateri posestniki dali streljati, vendar to je redko in izključno le z blagoslovljenim smodnikom. — Vzrok oziroma učinek strelbe mislili so si pa le v tem, češ, da zabranijo s tem pot „dijaku iz črne šole“, ki jezdi „lintvarja“, v tisti kraj.

V novejšem času jih je pa skušnja pončila drugače, in dandanes ti poka na vsakem hribu, ko se bliža nevihta. Omislili so v to svrhu posebne strelne priprave, ki obstoje iz lesene atice, h kateri je pritrjen navadno „zvočni lj“ (Schallrohr). V ta lj postavljajo in zažigajo močnarje. Pri poku občuti se močan pritisk in silno cvilenje v zraku. — Opazovali so, da so pri hitri strelbi nevihte zgubljale svojo moč, da celó del pojema po vsakem poku, vendar se za nekaj sekund zopet vlije. Čutiti je, kakor bi stal človek pod mokrim drevesom, katerega bi kdo od časa do časa stresal.

Take strelne postaje so pa vendar po nekod preveč redke, zato pa tudi učinek manjši. — Ker je taka naprava zvezana s precejšnjimi stroški, si take manjši posestniki ne more kar meni nič tebi nič postaviti.

Umestno bi torej bilo, da so lastniki edini in si skupno delajo take postaje. To dolžnost bi morale prevzeti zlasti občine, pa tudi država tu lahko pomaga pri znižanju cene smodnika.

Da je učinek strelbe gotov, posname vsakdo lahko iz sledečega.

Iz radgonskega okraja poroča gosp. Klotar Bouvier, da vkljub mnogim letošnjim nevihtam v celi okolici vinorejskega društva, ki ima več strelnih postaj, kakor tudi v vseh sosednjih občinah, to bili obvarovani toče.

Italijanski grof Octavio Colalto iz „San Sale“ piše, da ima sam 40 strelnih postaj, ter je skupno z večimi posestniki postavil 100 postaj, ki so 1—1½ kilometra druga od druge postavljene. — On sam porabil je pri 12 nevihtah 1200 kg smodnika, katerega pa italijanska vlada

v to svrhu za 30 centimov prepušča. Enkrat se je zgodilo, da so bile tri postaje brez smodnika, in toča je v okolici hudo klestila; v okolici postaj pa, koder so pridno streljali, ni padlo nič toče.

Tudi po ljutomerskih gorah bilo je opazovati velik učinek strelbe. — Pač je bilo po nekaterih krajih nekoliko toče, in to le v takih, koder so ali prepozno začeli streljati, ali pa jim je manjkalo smodnika. — Žalostno za ljutomerski okraj je pač to, da pri „Pulververschleiserju“ v Ljutomeru, skoraj nikdar ni dobili smodnika, vsaj za prvo silo.

Zgodi se večkrat, ko se nevihte zaporedoma ponavljajo, zmanjka edni ali drugi postaji smodnik, in v največji potrebi mora obmolkniti. Zgodi se slednjič, da v kljub strelnim postajam poklesti toča.

Lastniki postaj, jeze se večkrat, da morajo vse stroške sami trpeti, akoravno uživajo korist tudi njih sosedje. Umestno bi bilo za posestnike blizu takih postaj, da te podpirajo. Naj pa ne storé, kakor je storil letos nek župan ljutomerske okolice. Nabral je od raznih posestnikov za strelna postaja neimenovanega gosпода, okoli osem gl.; katere pa ne da bi jih izročil lastniku v podporo, je dal rajši za „šnops“. — Pač sramota takemu županu.

Iz Gradca. Star pregovor — žal, da je vedno tudi resničen! — pravi: „Slovenec je ponižna para“. In kdor ga pozna, mora naravnost reči, da se ravnamo po tistem reku sv. pisma, ki ukazuje: „Ako te kdo udari po levem ušesu, nastavi mu še desno!“ — „Ako te, ti Slovenec, — Nemec ali Lah politično, socialno, materialno, duševno ali fizično tiščita ob tla ali uničujeta, le trpi, pa tiho bodi, potem te bo vsakdo spoštoval in v politiki boš veljal tam gori za konzervativca, katere vlada vedno potrebuje in zato čista in podpira! Samo odločen Slovenec ne bodi, ker tega vladni in politični naši „Turkov“ želodec ne prenese! Nemški Židje in nacionalna svojat pa že celó ne prebavi te korenice! I, seveda Slovenec je samo za to na svetu, da bi trpel, plačeval in molčal, ali, recimo: samo plesal kakor drugi hočejo! To bi bilo slabo „vremensko znamenje“ za nas, če bi vse to res bilo. Ali res je le: Slovenci smo povsod premalo odločni in zavestni, in zato — povsod prezirani!

Bi se li ne mogli nekoliko učiti od bratov Hrvatov ali Čehov — odločnosti slovanske? Kaj se pa plazimo povsod kot polži po dežju čez cesto, celo tam, kjer imamo pravico zapovedovati? „Dostojen pa odločen bodi naš nastop!“ — je dejal pred kratkim političen veljak.

Če zahtevamo svojih političnih pravic pri vladi ali državnih oblastvih, zahtevamo jih do stojno pa odločno, za čast in ime svojega jezika se potegnimo z moško vneto. Če pri tujcu kaj iščemo, ki med nami in od nas odvisen živi, zahtevamo, da nam po volji ustreže, ali pa mu v obraz povejmo, da nasprotnikov ne bomo podpirali. Berači ne bodimo za svoj — denar!

Če vemo kje za grehe naših rojakov, odpravimo jih, a učimo jih odločnosti! Ogibajmo se tujega vpliva, denarja in odvisnosti, ko smo sami dovolj močni in neodvisni. Naša odločnost bo imponovala povsod tujemu svetu, če bomo pa kot nezavedne slovenske pare še vedno klobuk že na stopnicah tujčeve ali oblastvene hiše snemali z glave in stiskali med roke, pa šli plačevati davke, ali — slovenske tiskovine itd. se nas seveda ne bo nihče bal. Ali se morda tujci in naši nasprotniki med nami živeti in od nas odvisni, tudi tako obnašajo? Ne, ne! Le pogledajte jih!

„Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!“ pravi naš pesnik. Kako pa mi delamo v praksi? Kar molčimo! Kdo se nas bo bal, takih nezavednih ljudij! . . .

Kjer se državne oblasti ne ravna po veljavnih zakonih zavarovani ravnopravnosti, tam jo zahtevamo odločno notri gori do zadnje instance. Kjer se naš jezik zaničuje, zaničujemo tudi mi tujca, svojih otrok ne pošiljamo v politično razupite nemške zavode, saj imamo svojih šol. Zahtevamo v dejanju odločno od tujca to, kar on od nas zahteva. Sovražnikov ne podpirajmo nikjer, napade na našo narodnost pa odločno zavračamo. Škodovali smo si do zdaj že v

vseh ozirih sami dovolj. Zahtevamo pa tudi od naših poslancev odločnosti v boju za naše narodne interese, mlačnih in sebičnih poslancev pa ne pošiljamo na Dunaj. Učimo se vsaj od političnih nasprotnikov boriti se za svoj narod, in ne — tudi bodočnost ne bo naša!

Druge slovenske novice.

(Kranjski deželni zbor) je v seji dne 30. m. m. sprejel in odobril letni proračun ter sklenil več naprav za pospeševanje narodnega gospodarstva, posebno vinoreje.

(Osebnostna vest.) Sekojski svetnik v finančnem ministerstvu g. dr. VI. Globočnik pl. Sordolski je dobil naslov in značaj ministerskega svetnika.

(Osebnostna vest.) Avskultant dr. Viktor Mur-nik je imenovan koncipistom pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani.

(Učiteljske premembe na Kranjskem.) Nadučitelj v Banjloki je imenovan ondodni učitelj A. Bezek; stalno sta nameščena J. Bajželj na Jesenicah in Helena Junowicz v Dolu.

(Diplomiran) je živinozdravnikom na živinozdravniški akademiji v Levovu g. Jos. Rihar iz Gor. Logatca.

(Detomor.) Pri pokopališkem cerkovniku pri Sv. Krištofu v Ljubljani so našli v gnojščni jami mrtvo žensko dete. Detomorilki so že na sledu.

(Solo so zaprli) pri Sv. Križu pri Litiji zaradi ošpic

(Novo zdravstveno okrožje) so ustanovili za občine Toplice, Poljanice in Črnomelj. Sedež zdravnika bo v Toplicah.

(Vinoreja na Kranjskem.) Od trtne uši opustošenih vinogradov je na Kranjskem 91%. Da se vinarstvo zopet povzdigne, je na Kranjskem 22. trtnic, katere združujejo kmetijske podružnice. Državni nasadi pa merijo že tudi 16 ha 30 a. Državne kleti, kjer se vinogradniki pouče o umnem kletarstvu, so v Novem mestu, Dražičah, Kostanjevici in Št. Vidu. Za prihodnje leto je deželni zbor zopet dovolil nove tisočake za trtnice, za vinorejskega učitelja, za streljanje zoper točo itd.

(Koroški deželni zbor.) V seji dne 29. m. m. se je predlagalo, naj se na vseh ljudskih šolah začne pouk o Vel. noč, počitnice naj se pa določijo na pozno jesen; nadalje naj bi se imenovali stalni okrajni šolski nadzorniki. Predlaga se ustanovitev otroške bolnišnice v Celovcu. Dežela je dovolila podpore za travnavo mnogih gorskih potokov.

(Jubilejna hiralnica za Koroško) že ima 184.980 kron 86 vin. nabranega kapitala. Zavod se zgradi v Celovcu.

(Predsednikom koroške kmetijske družbe) je izvoljen Anton Tscharre iz Št. Jakoba.

(Mrtvega otroka) so našli šolarji na poti k Sv. Jakobu na cesti na Koroškem. Otrok je ležal več dni v snegu, a še le sedaj, ko je sneg skopnel, so ga našli. Zločinsko mater iščejo.

(Mlekarnice) so ustanovili na Koroškem v Pogorjah pri Beljaku in v Rižah v Ziljski dolini.

(Slovenski misijon v Trstu) in sicer v cerkvi sv. Jakoba so obhajali pretečeni teden. Pred letom so še Italijani grozno kričali zoper nameravane slovenske propovedi, no letos so se morali privaditi.

(Volitve v Trstu.) V IV. razredu so zmagali socialni demokratje, v III. pa progresovci. V tem razredu je izvoljen tudi dosedanji župan dr. Dompieri, kateremu pa so dali glasove večinoma le državni uradniki.

(Slovenski kandidatje za tržaške občinske volitve) so gg. odvetnik dr. Jos. Abram za I. okraj, odvetnik dr. Otokar Rybař za II. okraj, veleposestnik Ivan M. Vatovec za III. okraj, trgovec in posestnik Fr. Dolenc za IV. okraj, veleposestnik Ivan Goriup za V. okraj in odvetnik dr. Gustav Gregorin za VI. okraj. Upanje je, da vsi kandidatje tudi prodró.

(Goriški deželni zbor) se je sešel včeraj k prvi seji. Ali so prišli tudi slovenski poslanci, ni znano, ker so imeli še le zadnji čas posvetovanje v tej zadevi. Zbornica pa bo tudi brez

slovenskih poslancev sklepčna, če pride v njo kardinal Missia.

(Visoka starost.) V goriški bolnišnici je umrla Marija Rusijan iz Kozane. Doživela je 101 leto.

(Umrl je) dne 27. m. m. g. Josip Ivančič, učitelj v Kamnem pri Kobaridu. R. i. p.!

(Poknežena grofija goriška-gradišćanska) obhaja letos 400letnico, odkar je pod žezlom Habsburžanov.

(Nevarnega roparja) so prijeli v Gorici. Izdal se je za Mihaela Fürsta iz Nižje Avstrije. Še le dunajska policija je dognala, da ima v rokah Mihaela Karnitschs, doma iz Sladke gore pri Čmureki, ki je pred meseci z dvema sodrugoma hotel v Wetzelsdorfu pri Gradcu vlomiti v neko hišo, toda bil pregan, a na begu je ustrelil ednega preganjalca, drugega pa smrtno ranil.

Politični pregled.

(Državni zbor) se baje snide takoj po Veliki noči, da izvoli nove delegate za kvotna pogajanja, ki se nato vršijo na Dunaju.

(Skupni državni proračun) začnejo kmalu sestavljati avstrijski in ogrski ministri na Dunaju. Vojni minister baje zopet pride s svojim običajnim povišanjem.

(Za diurniste in pomožne sluga) je dovolila vlada 600.000 kron, kateri znesek se primerno razdeli med vse uslužbenice omenjene kategorije, ki že vsaj nekaj časa službujejo.

(Križa v dunajskem občinskem svetu.) Zaradi novega volilnega reda, katerega je izdelal župan Lueger, in kateri je dobil tudi cesarjevo potrjenje, odložilo je 34 občinskih svetovalcev svoje mandate.

(Franciškansko provincijo sv. Cirila in Metoda) dobi Hrvaška, ki bo obsegala 23 samostanov.

(Med nemškimi deželnimi poslanci na Češkem.) je nastal resen razpor. Wolf in Iro hočeta ustanoviti z nekaterimi somišljeniki svoj poseben klub.

(Novi minister na kraljevem dvoru) je postal grof Julij Szecheny.

(Izganjanje Čehov iz Pruske) se nadaljuje. Predsednik v Lignitzu je dal iztirati vse Čeha, o katerih se je dalo misliti, da se hočejo s časoma stalno naseliti. Grof Goluhowski seveda k vsemu molči.

(V Italijanskem parlamentu) so se dne 29. m. m. pošteno pretepali. Štiri poslance so morali odnesti na ramah iz dvorane. Od avstrijskega parlamenta se še vendar dá kaj naučiti!

(Pariška svetovna razstava) se otvori dne 14. aprila t. l.

(Belgijski kralj Leopold II.) je na obeh tako nevarno zbolel, da se je resno bati, da popolnoma oslepi.

(Francozi v Afriki.) Pratečeni teden so zasedli Francozi Ingher v Algiru. Zgubili so v bitki dva častnika in devet mož, dočim je padlo Arabcev 600, 1000 je ranjenih, 500 pa vjetih.

(Amerikanskega vojaka so snedli) na Filipinih uporniki Ygororotes. Straža, ki je vojaka šla iskat, našla je samo oglodane kosti.

(Vojna v Afriki.) De novih bitk še vedno ni prišlo, ker si Roberts še ne upa prav iz varnega zavetja Bojaželnim Burom je začelo čakanje že presedati, zato prodirajo napadajoče proti jugu. Na roko jim grede razne vstaške čete, ki delajo Robertsu že naprej neprijetne misli. Buri so o končni svoji zmagi sedaj bolj prepričani kakor v dneh splošnih zmagonasnih bitk. Predsednik Krüger je mnenja, da lahko vojna tudi še traja celo leto, a zmagovalci ostanejo Transvalci. Do 24. m. m. so zgubili Angleži skupno na bojišču: 3825 ubitih, 10.418 ranjenih, 3530 vjetih, 2832 neozdravljivo bolnih, tedaj skupno 20.605 mož. Ob železni progi okoli Warrentona se ponavljajo manjše praske. — Do večje bitke je prišlo dne 29. m. m. pri Brandfortu. Boj je trajal od 11. ure do pozne noči. Na obeh straneh so bile znatne zgube. Buri so se umaknili proti severu ter vzeli mrtve in ranjene seboj. Angleži so zgubili 2 častnika in 20 mož, 160 mož pa je ranjenih.

Brzjavka.

Maribor. Odbor jareninskega političnega društva navdušeno odobrava korak naših dež. poslancev in kliče poslance med narod, narod pa s poslanci v boj za pravico! Politična društva in vse naše občine izjavite svoje mnenje!

Razne stvari.

(Višje ne gre uradni birokratizem!) Bukareško mestno glavarstvo je revidiralo nedavno volilne liste ter pismeno obvestilo vse osebe, ki so zgubile volilno pravico. Tako se je poslalo tudi naslednje pismo: „G. četniku A. Fenutzi. S tem se obvestite, da se od sedaj naprej ne šteje več med volilce prvega razreda v okraju, ne pri volitvah za komoru, ne pri volitvah za senat. Odlok ta temelji na tem, ker ste pred kratkim časom umrli.“

(Slovenci v Jelietu v Ameriki) imajo že skoraj vso ulico „Indiana“. Samo dve hiši v tej ulici še nista v slovenskih rokah. Lep na predek!

Loterijske številke.

Gradeo 31. marca 1900: 16. 86. 84. 78. 71.
Dunaj 87. 26. 32. 59. 60.

Išče se mesečna soba

s pohištvom in s hrano za eno oziroma dve osebi. Prednost se daje stanovanju z vrtom bodi si v okolici ali tudi v mestu Celju.

Ponudbe sprejema upravnistvo „Domovine“ v Celju.

(145) 2-1

Vabilo

na

OBČNI ZBOR**„Posojilnice v Celju“**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo
Vorschussverein in Cilli, registrierte Genossenschaft
mit unbeschränkter Haftung

kateri se bodo vršili

v petek dne 13. aprila 1900 ob polu 12. uri dop.

v sejni dvorani „Narodnega doma“ v Celju

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje letnega računa za leto 1899.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Razni predlogi.

Načelstvo.

Gostilna in mesarija

dobro vpeljana in več let obiskana se proda po mo-
goče nizki ceni. Ista je v večjem kraju tik okrajne
ceste, na jako ugodnem mestu poleg sejmišča. Obstoji
iz novih poslopij in sicer: hiša, hlev, svinjak, velika
prostorna uta ter še spada zraven 18 orahov rodovit-
nega in popolnoma arondiranega zemljišča, večina trav-
nikov in lepega gozda.

Več se izve pri lastniku

(149) 2-1

Ivan Zdolšek

veleposestnik, krčmar in mesar na Ponikvi ob juž. žel

Razprodaja.

Malo nošene moške obleke, perilo, 2 obleki za
dame, pohištvo ter drugi rabljivi predmeti so
zaradi prodaje na ogled vsaki dan od 9.—11. ure
dopolodne in 3.—5. ure popoldne

Herm. no. a ulica štev. 12 v Celju.

V najem se išče

dobro obiskovana gostilna blizu trga ali
vasi z malim vrtom.

Ponudbe naj se pošiljajo upravnistvu „Domovine“ v
Celju. (146) 3-1

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdel-
kov cikorijskih, ampak zahtevajte povsod
najboljši pridevek k pravi bobovi kavi,
ki vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste
cikorijske in sladove tvarine pripravljena
domača „Kava“ in „Sladna kava družbe
sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod.

(140) 8-2

Zaloga pri

IVAN JEBAČINU v Ljubljani.

D E S K E

smrek in hoj, late in stopnice

želi ponudbe trdka

Ferd. Brenner, Pitomača (Hrvaško)

ako mogoče franco do postaje Virovitica (via Barcs) ali pa do
dravskega obrežja v Pitomači. (148) 3-1

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najvljudneje naznanjam, da sem prevzel

gostilno „Felsenkeller“

ki leži par minut od mesta Celja in je posebno pripravna gostom
za zajutrek in južino

Zagotavljam, da bodem točil najboljše domača vina ter imel
vedno sveže marcno pivo ter postregel z okusno izborno kuhinjo.

Priporočam se za obilni obisk.

(133) 2-2

Z velespoštovanjem

Franc Šuper.

**Prva kranjska tovarna testenin
Žnideršič & Valenčič**

(351) 24-28

v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izborne testenine, kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za juho velespo-
štovanemu občinstvu.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin
zavželo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujejo.

Spoštovana gospodinja!

Sežite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, kateri dosedaj o testeninah niti
slišati niso hoteli.

Najine testenine se dobé v vseh boljših prodajalnicah jestvin; zanesljivo najine pa so le
one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg z našo firmo.

== Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko. ==

Na debelo in drobno!

Slovenci pozor na narodno trdka!

Zahtevajte nogavice, rokavice in vse vrste
pletenin iz

HRIBAR-jeve tovarne.

Glavna zaloga za Štajarsko

NARODNA TRGOVINA

KAROL VANIČ,

„Narodni dom“ * CELJE * „pri dobrem pastirju“.

Na debelo in drobno!